Technische vragen AB 1 juli 2026

2 Bespreekpunten

2.b Adviesnota 'Kadernota 2026'

Fractie WaterNatuurlijk

Vraag:

1. Bronaanpak: wat wordt nu aan middelen (financieel, capaciteit, menskracht, kennis e.d) ingezet en is er inzicht en zo ja welke om nu en in de toekomst goed vergunningen te kunnen verlenen, toezicht te houden en te kunnen handhaven? Uitgaande dat we dit nog niet voldoende inzichtelijk hebben, wat is daar dan voor nodig, mede gezien in de tijd?

Antwoord:
In de Kadernota is geen specifiek overzicht opgenomen van middelen voor bronaanpak. Wel wordt inzicht gegeven in de bredere ontwikkeling dat door nieuwe en aangescherpte wet- en regelgeving en toenemende complexiteit meer inzet nodig is op capaciteit, vakmanschap en datagedreven werken. Dit geldt ook voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Vraag:

2. Hoe kunnen we de rol van het waterschap in kader van de ruimtelijke ordening versterken, wat zou het waterschap daar aan handvatten nodig hebben om deze te versterken, zowel vanuit netwerkoptiek als vanuit wet- en regelgeving en dus vanuit de rol?

Antwoord:
De Kadernota geeft aan dat de rol van het waterschap in ruimtelijke ordening wordt versterkt door vroegtijdige betrokkenheid in gebiedsprocessen en toepassing van het principe 'Water en Bodem Sturend'. Dat vraagt om een actieve en professionele inzet van het waterschap, niet alleen bij individuele plannen, maar ook processen die daaraan voorafgaan. Hierop heeft het waterschap de afgelopen jaren dan ook ingezet en in geïnvesteerd. Het wordt verder ondersteund door inzet op ontwikkeling van kennis en competenties, modellering, monitoring en samenwerking met andere overheden en partners. De benodigde handvatten liggen in de Omgevingswet en de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Het zit ook in de positie van het waterschap als gebiedspartner bijvoorbeeld in de stedelijke regio's, waar de richtinggevende ruimtelijke regionale keuzes gemaakt worden.

Vraag:

3. Bij weerbaarheid missen we ook bestuurlijke weerbaarheid, wat is daar de reden van en mocht dit bewust zijn gedaan zien we de motivering graag tegemoet?

Antwoord:
De Kadernota beschrijft weerbaarheid als een brede opgave, gericht op fysieke weerbaarheid, organisatie en samenwerking. In deze fase ligt de nadruk op een eerste set maatregelen, met name op fysieke weerbaarheid en het kunnen functioneren bij verstoringen zoals stroomuitval. De bestuurlijke component van weerbaarheid wordt in de verdere uitwerking van het thema meegenomen.

Fractie CDA

Vraag:

1. Het Centraal Planbureau en de Europese Centrale Bank verwachten voor 2027 een inflatie van 2, respectievelijk 2,1%. Waarop is het op blz. 8 in de Kadernota genoemde percentage van 3% gebaseerd?

Antwoord:

De gehanteerde inflatie van 3% voor 2027 is gebaseerd op een combinatie van consumentenprijs index ramingen, verwachtingen van het Centraal Planbureau en andere financiële instellingen, en het beleid van de Europese Centrale Bank. Hierbij is de peildatum 1 mei 2026 gehanteerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met specifieke prijsontwikkelingen die relevant zijn voor het waterschap, zoals energie en grond-, weg- en waterbouw.

De grote onzekerheden in de wereld zorgen ervoor dat de voorspellingen van de meerjarige inflatie volatiel zijn. De ramingen van vandaag hoeven niet de raming van over twee weken of een maand te zijn. In de Kadernota bent u hierover al geïnformeerd in paragraaf 4.2 Geopolitieke situatie en financiële onzekerheid.

Vraag:

2. Loonkostenstijging. SZW en werkgeversorganisatie AWVN taxeren de cao-loonstijging op 3,1%. Er worden bij het waterschap lagere loonkosten voorzien als gevolg van personeelswisseling. Waaruit moet het verschil met de door het Waterschap getaxeerde stijging van 3,75% worden verklaard?

Antwoord:

De loonkostenstijging van 3,75% ligt hoger dan de door SZW en AWVN genoemde 3,1%, doordat wij een raming hebben gemaakt die specifiek aansluit bij de cao Werken voor waterschappen. De 3,1% betreft een landelijk gemiddelde van recente cao-loonafspraken over verschillende sectoren en is daarmee niet één-op-één vergelijkbaar met de verwachte loonkostenontwikkeling binnen onze sector. Naast de verwachte inflatiecorrectie houden wij rekening met een opslag voor verwachte cao-afspraken over koopkrachtverbetering, in lijn met de afgelopen jaren. Daarnaast is een component opgenomen voor jaarlijkse salarisontwikkeling op basis van beoordeling, gebaseerd op ervaringscijfers. Daartegenover staat een verlagend effect door personeelswisselingen. Onze raming is daarmee gebaseerd op recente cao-ontwikkelingen binnen de waterschappen en de eigen ervaringscijfers van het waterschap. Per saldo leidt dit tot de geraamde loonkostenstijging van 3,75%.

Vraag:

3. Welke maatregelen worden genomen om loonkosten te beheersen?

Antwoord:

In de Kadernota is geen afzonderlijk pakket aan maatregelen specifiek voor het beheersen van loonkosten opgenomen. Om de opgaven en ambities te kunnen realiseren, vindt integrale sturing plaats op kosten en capaciteit, waarbij personele inzet steeds wordt afgewogen in samenhang met andere uitvoeringsopties. Hierbij wordt ingezet op een zorgvuldige balans tussen benodigde personele inzet en betaalbaarheid, onder meer door aandacht voor digitalisering, opleiding & ontwikkeling en brede inzetbaarheid van personeel binnen de bestaande formatie.

Vraag:

4. Separate lozers: Zijn er dwingende redenen om overeenkomsten te tekenen waarbij de kostprijs onzeker is (hoger of lager). Hoe kan het verschil in raming en kostprijs worden verklaard?

Antwoord:

De opbrengsten uit separate lozers zijn gebaseerd op overeenkomsten die zijn of worden afgesloten op basis van integrale kostprijs. De uiteindelijke kostprijs voor 2027 kan pas worden vastgesteld bij de afrekening (daadwerkelijke kosten). Hierdoor kan de gerealiseerde opbrengst afwijken van de raming, zowel positief als

negatief. Door deze systematiek worden risico's niet eenzijdig bij het waterschap gelegd en sluiten opbrengsten zo goed mogelijk aan bij de daadwerkelijke kosten

Vraag:

5. In het perspectief van verwachte substantiële kostenstijgingen in de komende jaren, zouden extra voorzieningen moeten worden getroffen in plaats van reserves af te bouwen. Kan een accuraat beeld worden gegeven welke investeringen noodzakelijk zijn om de wettelijke taken van het waterschap te kunnen blijven uitoefenen en welke investeringen getemporiseerd kunnen worden?

Antwoord:
De Kadernota bevat een overzicht van de voorgenomen investeringsvolumes per programma en laat zien dat sprake is van structureel stijgende opgaven. Een nadere prioritering of fasering van investeringen is in deze Kadernota niet uitgewerkt. Deze afweging vindt plaats bij de verdere uitwerking in de begroting en meerjarenraming.

Wat betreft de reserves wordt bij de Jaarrekening 2025 voorgesteld het positieve bedrijfsresultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid. Op dit moment wordt gewerkt aan een integraal overzicht van de financiële middelen die nodig zijn om de transitie naar een toekomstbestendige, duurzame en innovatieve waterketen te realiseren en te voldoen aan de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Daarnaast staat het waterschap nog voor diverse andere grote en onvermijdelijke opgaven. Zodra de meerjarige financiële ontwikkeling in beeld is, wordt beoogd door inzet van de reserve Duurzaam Financieel Beleid een beheerste en voorspelbare meerjarige tariefontwikkeling te faciliteren. Parallel hieraan worden aanvullende maatregelen uitgewerkt om zowel de schuldpositie als wendbaarheid van de begroting verder te verbeteren. Volgend jaar zal - samen met het nieuwe bestuur - een voorstel worden gedaan over de inzet van de beschikbare middelen.

Vraag:

6. Op pagina 8 van de Kadernota zien wij in de tabel Ontwikkeling netto lasten vanaf 2028 een structurele stijging van de netto lasten. Daarbij missen wij de vertaling naar de maatschappelijke betaalbaarheid voor inwoners, bedrijven en agrariërs, hoe wordt dit beoordeeld.

Antwoord:
De Kadernota laat zien dat de lasten op termijn structureel toenemen als gevolg van groeiende opgaven en wettelijke verplichtingen. Daarbij wordt onderkend dat betaalbaarheid en draagkracht belangrijke aandachtspunten zijn. Een nadere uitwerking van de effecten op tarieven en belastingdruk volgt bij de begroting en de meerjarenraming. Dan worden ook de ontwikkeling van de belastinggrondslagen en -eenheden en de reservepositie geactualiseerd.

Vraag:

7. Renterisico en financiële wendbaarheid
   Op pagina 9 lezen wij bij het onderdeel Rente dat wordt uitgegaan van een rentepercentage van 3,25% in 2027 en 3,5% vanaf 2028.
   Vraag: Hoe gevoelig is de meerjarenraming voor verdere rentestijgingen en welke gevolgen hebben dergelijke stijgingen hebben voor de investeringsruimte en financiële wendbaarheid van het waterschap?

Antwoord:
De rentegevoeligheid bij de meerjarenraming geldt alleen voor toekomstige, nog aan trekken geldleningen. Reeds afgesloten leningen hebben een vast rentepercentage tot het einde van de looptijd. Als de rente voor nieuwe leningen hoger is dan de geraamde rente, dan heeft dit hogere kapitaallasten tot gevolg en hiermee een negatief effect op de financiële wendbaarheid. Voor de impact op de investeringsruimte wordt meer integraal gekeken. Hier spelen bijvoorbeeld doelrealisatie in relatie tot de belastingtarieven een rol. Hier kunt u als algemeen bestuur zelf over beslissen.

In de Kadernota wordt uitgegaan van een rente van 3,25% in 2027 en 3,5% vanaf 2028, gebaseerd op verwachtingen van financiële instellingen. Tegelijk wordt benadrukt dat renteontwikkelingen onzeker zijn en afhankelijk van externe economische factoren.

Vraag:

Incidentele meevaller elektriciteitskosten

8. Op pagina 9 lezen wij onder het kopje Specifieke ontwikkelingen dat lagere netbeheerkosten voor elektriciteit in 2027 leiden tot een voordeel van € 500.000.
   Vraag: Kan het dagelijks bestuur bevestigen dat deze meevaller een incidenteel karakter heeft en dat structurele uitgaven niet afhankelijk worden gemaakt van incidentele voordelen

Antwoord:
Dit is een vraag gericht aan het dagelijks bestuur. Deze vraag kan worden gesteld tijdens de vergadering van het algemeen bestuur.

Fractie Ongebouwd

Vraag:

1. Paragraaf 3.4 Bij waterveiligheid staat dat we willen extra middelen inzetten voor innovatieve technieken zoals drones en AI, inclusief software voor dataverwerking. Wordt dit in Unie verband gedaan of doen we dit zelf?

Antwoord:
De inzet van extra middelen waarvoor VTH extra gelden heeft gevraagd voert het waterschap zelf uit. Het gaat om innovaties zoals o.a. verdere inzet van drones (software).

Vraag:

2. Paragraaf 3.5 "Tegelijk zijn besparingen gevonden door kritisch te kijken naar uitputting van begrotingsposten". De vraag is zijn dit blijvende besparingen of een andere weergave van de cijfers waardoor kadernota, begroting en jaarrekening beter op elkaar aansluiten.

Antwoord:
Het gaat om zowel incidentele als structurele bijstellingen die voortkomen uit een nadere analyse van de meerjarige realisatiecijfers, waarmee scherper inzicht wordt verkregen in de feitelijke uitputting van budgetten. Op basis hiervan worden begrotingsposten bijgesteld, zodat deze beter aansluiten op de werkelijke uitvoering en verwachte uitgaven. Doel is het realistischer ramen van kosten en het structureel corrigeren van afwijkingen tussen begroting en realisatie, waardoor een voorspelbaarder en betrouwbaarder financiële beeld ontstaat.